

DE NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS

11 Voer de Stad, f 12 -
Franco per post, s. 12 -

DICERE VERUM QUID VETAT?

ADVERTENTIEN

15 cent de regel
behalve 35 cents regel

(Verschijnt driemaal ten weeks: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag)

OVER
De Circulaire
VAN HALL.

Vervolg van N° 51, en 55.

Het derde hoofdstuk, dat over het Justitie- en politie-wezen handelt, schijnt vrij onbeduidend; en wanneer wij daarbij aantmerken, dat vooral de laatste alinea zeer raadselachtig is, dan gelooven wij meer dan genoeg gezegd te hebben, om onze lezers te be- duiden, dat de minister voor zich de moe- te had kunnen sparen, van het schrijven; en voor de procureurs-generaal om het te lezen.

Het daarop volgend is een weinig meer belangrijk; het betreft de drukpers, of het evenwel zoo belangrijk is, dat het der moe- te waardig kan geacht worden, om hetzel- ve in het klomp onder politieke geloofsbly- denis in de wijde wereld te zenden, willen wij niet beslissen.

Wat de minister ten gunste der vrijheid zegt, kan men of in de grondwet, of in de op de drukpers bestaande wet lezen. Wij moeten derhalve oordeelen, dat er de minister aan getwijfeld heeft, of zijne pro- cureurs-generaal wel met een genoegzaam gelukkig geheugen begiftigd waren, om het niet noodzakelijk te maken, hen aan datgene te herinneren, wat overigens ieder weet.

Wij begrijpen niet goed, wat het betee- kenen zal, wanneer de Heer van Hall met kwistig aangebragte oratorische voorzorgen, het openbaar ministerie aanmaant, om de misbruiken der drukpers te weeren, en van hetzelfde verwacht, dat het in dit punt den noodigen moed zal bezitten, om zich als eerlijke ambtenaren te gedragen.

Waartoe die moed? Is dit tegen vergui- zingen der dagbladen? Maar waar bestaat die? Is hier te lande vooral het openbaar ministerie zoo bevreesd de drukpers te trot- seeren? Wij behoeven slechts het verleden te raadplegen, om verzekerd te zijn, dat het openbaar ministerie niets minder nodig had, dan eene aanmaning tot stoutmoedig- heid tegen over de uitspattingen der druk- pers, zoo het de voorbrengselen eener par- tij geldt, welke het ministerie belang heeft zooveel mogelijk te onderdrukken.

Van den anderen kant leert ons diezelfde ondervinding, dat het openbaar ministerie

aliep, dat toen zekere factische partij zich in brochures alle dagbladen veroorloofde, wel- ke ieder dagblad zich schamen zou zelfs maar van verre na te bootsen. Van waar deze tegenstrydigheid? Was dit zwakheid van het openbaar ministerie? Wij gelooven het niet. Was het onwil? Dit zullen wij niet zeggen; wij willen alleen herinneren, wat wij vroeger hopeloo dit onderwerp zei- den, dat de werkeloosheid ten dezen van den Heer van Maanen ons rijkelijk stof tot denken gaf.

Is het tegen deze slaperachtigheid, dat de Heer van Hall zijne onderhoorigen aanmaant? Wij weten het niet; maar wij zullen af- wachten wat de tijd leeren zal; want wij moeten het bekennen, de Heer van Hall drijft zijne bezorgdheid voor de vrijheid der drukpers zoo ver, dat hij het openbaar mi- nisterie tot wachter stelt, om de aanranding tegen dezelve tegen te gaan; hoewel wij in het geheel niet begrijpen, wie de drukpers zal aanranden zoo het openbaar ministerie zulks niet zelf doet, en nog veel minder vatten, hoe derhalve het openbaar minis- terie kan worden aangemaand om tegen hare eigene handelingen te waken.

Het vijfde en laatste hoofdstuk is het voor- naamste, dewijl het geheel nieuw is. Het kondigt aan, dat de koning den minister uitdrukkelijk in last heeft gegeven, « te doen weten, dat niemand zich voortaan bij request tot Hoogstd. zal behoeven te wenden, om eenigen regterlijken post te bekomen. De regering des konings zal de geschikte ambtenaren trachten te vinden, zonder dat zij zich zelven aanbieden.»

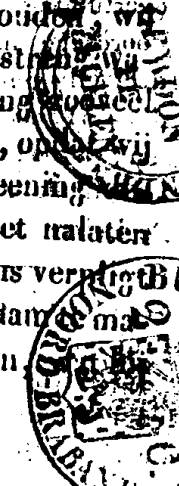
Wij vinden dit eene schoon utopie; even gelijk ons de beweegreden, waarmede de- zelve wordt vergezeld zeer specieus toeschijnt. « Met den aard van eenen regterlijken post is het stelsel van solliciteeren niet vereenig- baar, zegt de minister». Wij weten niet waarom. Is het solliciteren niet zoo zeer met onze zeden ingeworteld, dat er zelfs voor het fijnst gevoel tegenwoordig niets vernederends in gevonden wordt? -- Is het zelfs niet zoodanig ingeworteld, dat het onmogelijk vallen zal, hetzelfde af te schaf- fen? -- In de daad, lijdt het wel twijfel, of men zal, nu men bij den koning niet meer solliciteert, ditzelfde bij de presiden- ten en procureurs-generaal der hoven gaan doen? En zal er dan niet wezenlijk iets

vernederends in gevonden worden? Ten minste zoo veel te veel vernedering, als de persoon, voor wien men kript, lager ge- plaatst is.

De regering wil zelf de geschikte perso- nen opsporen; zij kan dit niet zonder zich te doen voorlichten; en wie zullen haar voorlichten, anders dan de procureurs-ge- neraal en de presidenten der hoven? Ziedaar dan de benoemingen veelal van dezen af- hankelijk gemaakt. Zullen wij daarbij win- nen? De minister heeft vrij hun aan te bevelen zich hierin door geene consideratiën van Godsdienst, familie of vriendschapsbe- trekkingen te laten leiden; wanneer hij daarvan over het algemeen een gunstig re- sultaat verwacht, bedriegt hij zich niet weinig. Wij verbeelden ons dat ook in die nooge betrekking de mensch, mensch blijft; en even als alle andere Adams kin- deren, bijzonder in dit opzigt den tol betalen zal aan de menschelijke zwakheid.

Maar verondersteld, dat dit alles naar wensch uitvalle, dan nog zal hetzelfde moei- jelijkheden ondervinden, dewijl bij ons de betrekkelijk geringe bezoldiging vele kun- dige talentvolle regtsgeleerden afschrikt, om zich aan de regterlijke loopbaan toe te wijden. De minister zal derhalve dikwerf in de gelegenheid zijn, om, zoo als men dat noemt, eenen blaauwen scheen op te loopen. Bij het stelsel van solliciteeren, was de taak zeer gemakkelijk. Men had altijd een genoegzaam aantal personen die zich aan- boden, en waaronder men slechts dus geschik- ten had uit te kiezen.

Dan, de meeste reden van afkeerling vinden wij daarin, dat deze manier van posten vergeving de thans heerschende familiere- gering volkomen in de hand werkt. Wij hebben vroeger gezegd, dat wij deze bedoe- ling aan den minister niet toeschrijven; wij herhalen dit; maar wij voegen er bij, dat wij zoo men dit stelsel blijft volhouden, van onzen kant, streng, en zeer steun- ken zullen, om iedere benoeming, die ons mogelijk zijn zal te contlicteeren, opdat wij geen dupe worden van de goede meening van ministers welke onze aristocraten niet nalaten zullen te exploiteeren. Wij achten ons verplig- ten den minister zelven daarop opmerkzaam te maken; opdat hij wete, wat hij te doen te vermijden hebbe.

KERKELIJKE STAAT.

ROME. 19 April. De Koningin heeft in de afgelopen week zijn afscheidsbezoek bij de Koningin Douairière van Sardinië gedaan, die hem bij deze gelegenheid een juweelkistje ten geschenke heeft gegeven, hetwelk in brillanten is versierd door Cevetti van Rome; de naam van Z. H. bevindt zich daarop voluit in diamant. De Koningin heeft voor dit voorwerp 300,000 thalers aan Cevetti betaald. Zij heeft de Jezuiten hare villa tusculane ten geschenke gegeven, welke eertijds de eigendom van Lucien Bonaparte is geweest en meer dan een miljoen thalers waardig is. (L. A. Z.)

-- Zijne Heiligheid heeft aan den Abt Gaume, Kanonnik van Nevers en schrijver van het schoone en groote werk, bekend onder den titel van *Catéchisme de Persévérance*, een bewijs zijner welwillendheid willen geven, door dien geleerden geestelijke tot Ridder der orde van den gouden Spoor te verheffen.

RUSLAND.

-- Men schrijft uit Moskou den 12 April: De beroemde hardlooper uit Noorwegen, Mensen-Ernst, die zich reeds veertien dagen in onze Stad bevindt, alwaar hij te voet van Stockholm is aangekomen, heeft aangenomen om te voet van hier naar Jerusalem te gaan, tot welke reis hij uiterlijk 30 dagen mag besteden. Verscheidene rijke Russen hebben onder elkander hiover weddenschappen aangegaan, waarvan het beloop ongeveer 80,000 zilveren roebels (320,000 franken) bedraagt. Mensen-Ernst is thans 59 jaren oud. Zijn vertrek is bepaald op den 1 Mei des morgens ten 10 ure. Vijf en twintig duizend roebels (100,000 franken) zullen hem toegesteld worden, indien hij de voorwaarden, stiptelijk vervult.

OOSTEN.

-- Men heeft te Marseille tijdingen uit Konstantinopel van den 17 April ontvangen. De twee schoonbroeders van den Sultan, Hahl-Pacha en Ahmeh-Fethi-Pacha, zijn in den divan teruggekeerd, en de oude Kosrew-Pacha, de oud-Grootvizier, die sedert zijne afzetting in eene soort van verbanning geleefd had, heeft de vergunning bekomen om in volle vrijheid te leven. Deze verschillende maatregelen schijnen eene reactie tegen den Hatti-Shériff van Gulbané aan te kondigen.

De Porte maakt in zijne Dagbladen bekend, dat in Syrie alles rustig is, en de bevolking van den Libanon zich vreedzaam aan de magt van den Turkschen Pacha onderwerpt. De Grootvizier stelt elk antwoord op de protestatiën der Ambassadeurs uit, en Sélian-Bey, die een onderzoek in Syrie zou gaan doen, heeft Konstantinopel nog niet verlaten.

De Correspondentie van de *Sémaphore* van Marseille bevat tijdingen over den toestand van Syrie, die geenszins overeenkomen met die der Dagbladen van het Turksch Gouvernement.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 26 April. De aanspraak, welke onze koning bij het feest in Brandenburg gehouden heeft, toen het 6de regiment kurassiers plegtig den dag vierde, waarop voor vijf en twintig jaren de Keizer van Rusland tot chef van het regiment benoemd werd, wordt met de levendigste belangstelling opgenomen. Pruisen verkrijgt daaruit eene nieuwe overtuiging hoe innig de band tusschen de beide oordsche mogendheden is, en hoe valsch de oordeelvellingen zijn, welke men in den laatsten tijd dikwerf hoorde uiten. Wij mogen nooit vergeten, » zoo luidde de aanspraak des konings; » welken dank Pruisen aan Rusland verschuldigd is. De Keizer van Rusland is niet alleen mijn bloedverwant, -- hij is tevens mijn innigste en beste vriend dien ik heb; hij is een waar vriend van Pruisen. (Schwab M.)

-- **BERLIJN** 2 Mei. Het schijnt, dat men beïloft heeft in Syrie een Consul-generaal te benoemen, die zijnen zetel te Jerusalem zal vestigen. Naar men zegt, zou de heer de Wildenbruch, de oudste ka-

pitais van het 6de regiment kurassiers der garde, die bij zijne reis naar Syrie zich met de ligging van dit land en de voornaamste plaatsen bekend heeft weten te maken, tot deze post benoemd worden. Niettegenstaande deze nieuwe betrekking, zal hij den militairen loopbaan niet verlaten, en provisioneel bij een regiment door een ander vervangen worden.

-- **CARLSRUHE** 3 Mei. Het huwelijk van den Kroonprins Ernest van Saxe-Coburg-Gotha met de Kroonprinses Alexandrine van Baden, is heden middag ten twee ure in de kerk van het kasteel voltrokken. Deze feestdag zal met eene prachtige illuminatie van de plaats van het Paleis en andere vermakelijkheden eindigen. Na de voltrekking van het huwelijk is er gala ten hove geweest, waar de jonggetrouwen de gebruikelijke gelukwenschen ontvangen hebben.

-- Men schrijft uit Breslau den 4 April:

Eene treurige gebeurtenis heeft heden in het dorp Breiersdorf bij Lignitz plaats gehad, eenen hevigen indruk te weeg gebracht, en het algemeen medelijden opgewekt. Een kleine jongen van 13 jaren had van een land haver gestolen; op bevel van den schout, een hardvochtig en gestreng man, werd hij voor eenen geheelen nacht in eenen kelder gesloten. Des avonds ten tien ure hoorde de nachtwacht hem uit alle magt schreeuwen: « In Gods naam, laat mij er uit, men verschiet mij. » De nachtwacht begeeft zich naar den schout, en verhaalt hem dit, doch deze antwoordde « laat hem maar schreeuwen, hij doet dit slechts om er uit te komen. » Het geschreeuw van den jongen, blijft echter op dezelfde wijze voortduren, de nachtwacht begeeft zich nog twee malen naar den schout, doch deze blijft onverbiddelijk. En daar de wacht den schout te zeer vreesde, durfde hij den heer van het land hiervan niets zeggen. Omstreeks middernacht hield het geschreeuw op, hetzelfde werd door een smarrelijk zuchten opgevolgd. Den volgenden morgen vond men den jongen dood liggen. Zijn been was geheel afgeknaagd, en zijn aangezicht op eene afschuwelijke wijze geschonden. De kelder, waarin men hem opgesloten had, was in geen 25 jaren gebruikt geweest; de ratten waren daarin ontelbaar, en hadden den kraap dezen langzamen en wreedaardigen dood doen ondergaan. De schout is daarop terstond in hechtenis genomen. (Köln. Zeit.)

ZWITSERLAND.

-- Men meldt ons den dood van twee eerwaarde priesters van Friburg, de Heer Gothofreij, vicarius generaal van het diocees van Lausanne en van Geneve, rector der Kerk van O. L. V. en de Heer Philipponat, ouddeken en Pastoor van Arconciel.

-- Men schrijft aan de *Union catholique*:

» De toestand van het Katholijke Zwitserland begint te verbeteren: op den 1 Mei heeft de Katholijke bevolking zich in de algemeene vergaderingen (*landsgemeinde*), te Ury, Schwyz, Obwalden, Nidwalden en Zug, vereenigd, om hare eerste magistraten te benoemen. In al deze kantons, die met Lucerne het Katholijk middelpunt van Helvetie uitmaken, zijn die mannen tot het bestuur der zaken geroepen, die door hunne bekwaamheden en de opregtheid van hun geloof uitmuntten. De radicale partij had niet nagelaten al hare pogingen in het werk te stellen om de rust te storen en verdeeldheden te zaaien, de volmaakste harmonie heeft echter in de vergaderingen geheerscht, en nooit is Zwitserland door eene nauwere band vereenigd geweest dan heden.

» Het volk van Lucerne had over eene nieuwe wet, betrekkelijk de vrijheid der drukpers, te raadslagen. Het Gouvernement heeft voorgesteld de uitoefening dezer vrijheid te beperken, waarvan de radicale partij zoo dikwijls misbruik heeft gemaakt, en het volk van Lucerne heeft de nieuwe wet aangenomen met eene meerderheid van 25,000 tegen 1,150 stemmen.

Deze handelingen hebben geene uitlegging noodig: zij zijn schitterend en geven een bewijs van de vrije en krachtige terugkeer van Zwitserland

tot die beginselen, welke eenmaal den roem van deze oude en moedige natie uitmaakten.

» In de Protestantische kantons zelve, zijn de vorderingen niet minder aanmerkelijk. Den 1 Mei heeft Zurich zijne gedeputeerden tot den hogen raad benoemd. Sedert verscheidene maanden was de radicale partij werkzaam om de aardsche heersche te verkrijgen; reeds waren zij zeker van hunne overwinning; maar van de 125 stemmen die tot heden bekend zijn, hebben zij er slechts 35 tot hunne partij kunnen krijgen! Het is dus duidelijk dat de behoudende partij veld wint, en er blijft de radicale partij geene andere hoop over dan middelen van geweld, welke zouden moeten bestaan in eene *Republiek centrale* te bewerken en een man gelijk Espartero aan hun hoofd te stellen. -- Maar, God zij dank, zij zijn te zwak, en de algemeene opinie zou eene zoo dwaze poging spoedig veroordeelen. Het radicalisme is dus dood in Zwitserland.

» Evenwel moet men toch niet gelooven, dat de door de radicale partij begane buitensporigheden, zoo als de onderdrukking der kloosters van Argau, spoedig zullen hersteld worden; maar deze partij is thans niet meer in staat dezelve te vernieuwen. God en de tijd zullen de wonden van Zwitserland heelen.

ENGELAND.

-- De eerwaardige William Walsh, Pastoor van Kingstown is den 1 Mei tot Bisschop van Maximianopolis *in partibus infidelium* en tot Coadjutor van Mgr. Frazer, Vicarius Apostoliek van Nieuw Schotland en de Britsche Kaap, gewijd.

De wijgende Prelaat was Mgr. Murray Aartsbisschop van Dublin, bijgestaan door twee Iersche Bisschoppen. Verscheidene Prelaten der Iersche kerk waren bij deze indrukwekkende plegtigheid tegenwoordig.

De inwoners van Dublin en omstreken zien met smart een geestelijke uit hun midden vertrekken, die, om zijne deugden zoowel als om zijne diepkunde en godsvrucht, door de geheele bevolking oprecht bemind werd.

-- Men schrijft uit Londen den 4 Mei:

Met smart deelen wij het bericht mede, dat een groot getal metaalfabrieken uit onze omstreken verplicht zijn geweest, derzelver arbeid te staken, en daardoor eene aanzienlijke menigte van werklieden, zich zonder brood bevinden. De weinige ontbiedingen, zelfs nog tot zeer lage prijzen, hebben de eigenaars genoodzaakt hunne fabrieken te doen stil staan, en betero tijden afewachten. Men gelooft, dat een groot getal andere fabriekanten dit voorbeeld zullen volgen; inderdaad, wij kennen geen eigenaar van eenig fabriek, die niet reeds het treurig vooruitzicht heeft van ook zijnen arbeid te moeten staken; de drukste van hen bekennen ronduit, dat, indien zij verzekerd waren hunne werklieden te kunnen terug krijgen, wanneer zij de dezelve noodig hebben, zij terstond hunne fabrieken zouden doen stilstaan. (Staffordshire Examiner)

SPANJE.

-- De zaakgelastigde van Denemarken zal gedurende zijn tijdelijk verlof, door den zaakgelastigde van België vervangen worden.

-- De Londensche Dagbladen melden ons de aangestaande conclusie van een handelstraetaat tusschen Portugal en Engeland, waardoor de regten op de wijnen van Madera en Oporto aanmerkelijk zullen verminderd worden.

Deze tijding heeft onder de eigenaars der wijnbergen in die streek eene grootte ontsteltenis veroorzaakt. (Globe de Cadix.)

-- Het geweerfabriek van Oviedo, het voornaamste in geheel Spanje, zal gesloten worden, waardoor 1500 personen, die aldaar hun werk vonden, buiten bestaan geraken. Deze fabriek die maandelijks 70 tot 80,000 realen ontving, heeft thans in het geheele jaar niet minder dan 18,000 realen ontvangen. De hevigste klagen zijn te Oviedo tegen den Minister van Financien ontstaan. (Eco del Comercio.)

-- Men schrijft ons uit Madrid den 30 April: Heden avond ten vijf ure is de Bisschop D. Pedro

Vallejo, die tegen den wil en tegen de regelen van het kapittel, gouverneur van het Aartsbisdom van Toledo was geworden, in deze hoofdstad overleden; de kerkelijke wetten verbieden inderdaad de uitoefening van deze bediening aan al degenen, die bestemd zijn om den Bisschoppelijken zetel te bekleeden; Mgr. Vallejo heeft, hieraan echter niet voldaan.

Alvorens te sterven, had Mgr. Vallejo zijne ziel door de hulpmiddelen der Sacramenten versterkt. Laat ons hopen, dat in deze verheven oogenblikken een zaligmakend licht over hem is nedergedaald, dat hem waardig gemaakt heeft om met de opregtheid van zijn geloof, eene voldoende verantwoording van zijne verheven waardigheid, Gode aan te bieden.

FRANKRIJK.

Men leest in de *Memorial de Rouen* van den 6: »Laatsteleden Maandag is aan de geheele spoorweglinie, die door de gemeente Léry bij Louviers komt en zich tot in de omstreken van Natot uitstrekt, een oproer onder de werklieden, uitgebarsten.

»Eenige aanvoerders, hebben zich naar al de werkplaatsen begeven, na alvorens een zeker getal werklieden aan het maiten gemaakt, en allen door vijandelijke bedreigingen, genoodzaakt te hebben, den arbeid te staken, die op deze wijze vier en twintig uren heeft opgehouden.

»Op het vernemen van deze gebeurtenis heeft de Justitie zich onmiddellijk met de geheele openbare magt naar die plaatsen begeven, en door spoedige en krachtige maatregelen, de orde weder hersteld.

»Verscheidene schuldigen, waaronder ook de aanlegger der beweging, zijn te midden hunner makkers in hechtenis genomen, en bevinden zich thans in de gevangenis van Louviers.

»Dit is het tweede oproer, dat onder de werklieden in het arrondissement van Louviers in den tijd van drie maanden heeft plaats gehad.

PARIJS 9 Mei. Een allerverschrikkelijkst ongeluk heeft zondag avond, de diepste onsteltenis in de hoofdstad te weeg gebracht. In de overtogt van het station Bellevue, naar dat van Meudon (aan den linkeroever van den Spoorweg van Versailles) is eene der locomotieven, die meer dan twintig waggons achter zich had, gesprongen. Het konvooi bestond uit drie locomotieven en twintig waggons en te zamen 800 personen. De eerste locomotive hield eensklaps stil, door het breken van eene der assen; de tweede stootte tegen de eerste, en verpletterde de stookplaats; het vuur viel en verspreidde zich daardoor op de rails. De wind blies het vuur aan en geraakte onder de waggons, die kortelings op nieuw geveerd waren. Hierdoor ontstond een verschrikkelijke brand, en hetgeen dit tooneel nog verschrikkelijker maakte, was dat het den ongelukkigen, die zich in de waggons bevonden, onmogelijk was de portieren te openen, wijl dezelve gesloten waren, en de conducteurs alleen de sleutels bij zich hadden; van de drie conducteurs is er slechts een ter hulp gekomen.

Eenige reizigers die zich in de 2° 3° en 4° waggons bevonden, is het gelukt de geslotene portieren open te breken en alzoo aan eenen gewissen dood te ontsnappen; echter niet zonder zich deernlijk gekwetst te hebben. Al de passagiers der 1° en 5° waggons ten getale van 42 zijn in de vlammen omgekomen. Deze beide waggons zijn geheel en al verbrand. In minder dan drie kwartier uurs was alles in asch.

Men schat het getal der gewonden op meer dan 120 personen.

ALEXANDRIE 22 April.

Mehemet-Ali is digt bij Alexandrie, men gelooft dat hij spoedig naar zijn paleis zal terugkeeren. Op zijn bevel maakt men de kleine Stoomboot de *Hayd-Baba* gereed, om hem naar Konstantinopel over te brengen. Al de matrozen, van dit vaartuig zijn in Turksche kleeding. Er bestaat sprake om Said-Pacha naar Konstantinopel te zenden, de familie van Sani-Pacha zou ook naar deze Stad

vertrekken, waaruit men kan opmaken, dat de zending, waarmede deze fonctionnaire belast is, van langen duur zal zijn. De oud-Kapitein Pacha-Achmed, die de Turksche vloot aan Mehemet-Ali overleverde, heeft, naar men zegt, gratie gekregen, als ook Riala-Bey, maar men weet nog niet of zij naar hun vaderland zullen terugkeeren. Uit deze gunsten blijkt dat het gouvernement alle opinien in deszelfs voordeel zoekt te vereenigen, om alzoo deszelfs magt uit te breiden. Men zegt zelfs, dat Ibrahim-Pacha uitgenoodigd zou zijn geworden, om eene reis naar Konstantinopel te doen.

NEDERLAND.

GRAVENHAGE 7 Mei. In de zitting der Tweede Kamer van heden (die door vier ministers werd bijgewoond) zijn ingekomen eenige verzoekschriften, waaronder men aantreft, een van notarissen in Noord-Brabant, die bedenkingen inteveren tegen de aanhangige voorstel op het notariaat; een uit de Smilde, wegens den accijns op den turf; een van den raad der Stad Harlingen, over de regterlijke indeeling van Vriesland, omtrent de kantons, een over het stemrecht in de steden en ten platten lande, enz. Deze stukken worden aan de daartoe bestemde commissie verzonden.

— De Hamburger nieuwspapieren zijn heden niet aangekomen. Een vreeselijke brand heeft die stad geteisterd, waaromtrent het volgende gelezen wordt in brieven van Haarburg, gedagteekend 5 mei.

»7 ure des avonds. Sedert gisteren avond woedt te Hamburg een verschrikkelijke brand. Het vuur is in de Dijkstraat uitgebroken; deze straat, benevens de Rödingsmarkt, de Hopfenmarkt en de daarbij gelegen Nicolai kerk branden nog in dezen oogenblik, het nederstorten van den kerktoren kon men hier duidelijk waarnemen. Elf menschen zouden bereids hun leven bij het blusschen verloren hebben.

»9 ure des avonds. Het vuur der Nicolai kerk heeft den Nieuwburg tot aan het Raadhuis aangestoken.

»11 ure des avonds. Het vuur woedt met onafgebroken hevigheid voort, en nog bestaat er geen uitzigt om het te beteugelen.

Uit particuliere brieven van vrijdag den 6 dezer hier ter stede uit Hamburg zelf ontvangen, blijkt dat de brand toen nog niet gedempt was, maar dat men hoop voedde op het behoud van boven-, binnen- en buitenhaven. Ontzettend zijn intusschen de bijzonderheden, omtrent hetgeen reeds voor het geweld der vlammen was bezweken. Tusschen woensdag en donderdag, ten een ure na middernacht, is de brand in eene tabaksfabriek in de bovengenoemde Dijkstraat uitgebroken, bereikte weldra, door het aantasten der belendende pakhuizen, vooral van die met spriet gevuld, de Hopfenmarkt, legde de Nicolai kerk en toren in de asch, breidde zich, door den hevigen wind voortgedreven, links langs den Buhstah en rechts langs den Nieuwburg uit, en vormde alzoo eene frontlijn, van de Oude Beurs af, tot aan de huizen der Jüngferstraat, bij de Ganzenmarkt. Behalve de genoemde kerk en eene groote menigte particuliere huizen, was de stad reeds van de Börsenhalle, het Oude Beursgebouw, het Raadhuis en het gebouw der Bank beroofd, allen in het schoonste gedeelte gelegen, terwijl ook, bij het afzenden dezer berigten, de Nieuwe Beurs van alle zijden door het vernielend vuur omringd en in het grootst gevaar was. Men zegt dat het plat schieten van sommige gebouwen onder de middelen behoort heeft, om den voortgang der verwoestende vlammen te stuiten.

HAMBURG, 6 Mei. In dit oogenblik grijpt de vuurwoede de Jüngferstraat aan, en verteert de aldaar gelegene prachtigste gebouwen, en God mag weten waar de brand dan eindigen zal. — Ook onze schoone Nieuwe Beurs bestaat niet meer! Van de algemeene verwarring, die alhier heerscht, kunt gij u geen begrip vormen. — Schier geheel Hamburg vliegt met pak en zak naar de voorsteden en omstreken. — De jammer en elleude zijn groot, en de verliezen zijn zoo enorm, dat zij door de Assurantie-Maatschappijen alhier niet gedekt kunnen

worden. Menigen zal aan den bodestof geraken. Annaken wordt natuurlijkerwijze volstrekt niet gedacht. De Hollanders, gelijk ook geene andere post, is uitgegeven, en ik weet nog niet, hoe de deelen brief zal afzenden, omdat, zoo het heet, ook ons postgebouw is afgebrand. Er is nog geen uitzigt dat de vuurwoede zal kunnen gestuit worden. Raadhuis en Bank zijn vernield! Het gebrek aan water en de sedert 4 weken alhier geheerscht hebbende groote droogte, werkte mede tot de uitbreiding van den brand. Het is als door een wonder werk, dat admiraliteitsstraat nog is verschoond gebleven, en dit ook schijnt te zullen blijven.

— Volgens de laatste berigten uit Hamburg van den 6 Mei; zijn reeds meer dan 500 huizen afgebrand, en de brand blijft voortdurend nog hevig woeden. Vele huizen heeft men door buskruid laten springen, maar het wil alles niet helpen; de gloed is zoo sterk, dat het water der brandspuiten verstopst, een het de brandende huizen bereikt.

Ingezonden Stukken.

Oudenbosch 6. Mei.

Reeds daags na de Wijding genoot onze Gemeente de eer der plegtige intrede van onzen hooggeschaten Kerkvoogd, Mgr. den Bisschop van Dardanië. — Het was een heerlijke dageraad, een glinsterende hemel! — Liefelijk schemerden de stralen der ochtendzonne op het prachtige groen der eerebogen, der loof- en bloemkransen, die zich veelkleurig aan het gezicht vertoonden. — In malsche ploogen waaiden — hier en daar twee of drie — vlaggen en wimpels van torens en woningen. De burgerij, reeds vroeg in rep en roer, was tot den feestdag uitgedoscht. Eene Commissie uit den Gemeente-raad met den Edel Aetbaren Heere Burgemeester H. P. van den Dries aan het hoofd, ging zich plaatsen aan het einde van ons dorp onder eene statige eerepoort, prijkende met dit jaarschrift:

PreLaten! zijt gegroet! — Een schat Vol heilbren zegen,
VLoelt Dorp en bürgerij uit UWe Komste tegen!

Daar verwelkomde het waardig burgerhoofd, namens zijne Gemeente, den Bisschop van Dardanië, die omstreeks half negen, vergezeld van Mgr. van Emmaus, in eene koets door vier paarden bespannen, en omatuid door de Hoevensche eerewacht kwam aanrijden. Eensklaps barstten nu de harmonische toonen der Muziek los, wier marschen de hooge personaadjen aan de pastorij bragten, waar Mgr. van Curium zich reeds bevond, — teneinde ook dezen Prelaat mede naar de kerk te begeleiden. Daar werden de prelaten afgewacht door eene ruime schaar van priesters, en door de studenten van het Collegie, en onder lofgezangen tot aan het hoogetaaltaar binnengelcid. Nu begon Mgr. van Curium, geassisteerd door eene talrijke priesterschaar, de Pontificale Misse, waaronder het koor van Oudenbosch haar schoon talent deed hooren, en welke door eene godsdienstige menigte, die in onze kerk letterlijk was zaamgepakt, met stichtenden geest drift werd bijgewoond.

Als deze hartverheffende, in onze kerk nooit geziene, plegtigheid ten einde was geloopt, verzelde dezelfde eerwaardige schaar, wederom onder statige zang, den Bisschopstet tot aan het rijtuig alwaar die levitische toonen vervangen werden door nieuwe accoorden onzer Toonkunstenaars, die zich tot aan de pastorij deden hooren; alwaar Hanne Hoogw. het ontbijt gingen nuttigen. Nadat Mgr. van Dardanië alhier aan de leden van den Kerkenraad en eenige andere notabiliteiten additio verleend had, ving de plegtstatige wandeling aan door de plaats, die inderdaad niet smaak en prachtvoller versierd hadde kunnen wezen. — Twee rijen van de mooiste fijne mastboompjes, uit onze heerlijke plantadjen, strekten zich door alle straten uit, aan elkander verbonden door de netste schakelingen, van guirlandes en statoenen. Hiertusschen verhieven

zich, voor voornamelijk gebouwen en geschilden, de-
 poorten in Gothische en Toscanische orde. Algemeen
 was de versiering. Het minste atriatje (helf) dring-
 lijken van den feestdag; het geringste huis ver-
 schoude zich in zijn bijzichtheden, sierend; ieder
 inzonder, wie hij zijn mogte; had zijne vroegste
 wildha openbaren oven de eerste intredo van zijnen
 Bisschoppelijken Kerk-Prelaat. — In den optogt
 bevonden zich, benevens de leden der Gemeente-
 raad en Geestelijken van Oudenbosch met de leden
 van het Muzijk-geselschap, onderscheidene hooge
 en andere Geestelijken, die gevolgen van onze
 feestviering wilden wezen; personen uit de eerste
 maatschappelijke rangen, en — in één woord — geheel
 onze burgers. — In het Collegie, waar het eerste
 bezoek werd afgelegd, was eene Zaal in waarlijk
 grooten stijl versierd — een praalvertoon van
 purper en scharlaken, waarop de Bisschoppelijke
 wapenen met jaarschriften glansden. De Hoogw.
 staat, waarbij nu ook Mgr. van Gertra, die ver-
 hinderd was geweest eerder aanwezig te zijn, zich
 kwam aansluiten, werd door zang begroet, en na-
 dat men zich onder een heerlijken troon had ne-
 dergezet, door een hartelijk compliment van den
 Zeer Eerw. Superior verwelkond. Nederduitsche,
 Fransche, Latijnsche Gedichten, aan welke sommigen
 der aanwezenden zelfs door tranen hunne goed-
 keuring hechten, werden door begaafde jongelingen
 voorgedragen. — Het slot van alles was een fraai,
 op het hooge bezpek toepasselijk lied, door de
 leerlingen Muzikaal uitgevoerd. Het geheel lokte
 de bijzondere tevredenheid der hooge Gasten en
 overige bezoekers uit, en men nam een nieuw be-
 wijze mede van den hoogen bloei, waartoe in dit
 Gesticht de letteren zijn aangekeekt. — Van het
 Collegie trok de stoet voort naar het Pensionaat,
 der jonge Jufvrouwen. Twaalf vrouwelijke kleinen,
 in het wit getooid, met een lief kroontje op het
 hoofd, knielden op eenige stappen afstands van het
 Gesticht voor Mgr. van Dardanie neder, den Bis-
 schoppelijken zegen verzoekende; en leidden de
 Doorluchtige Personen al stroomende en zingend
 in een versierd vertrek binnen. De Eerw. Overste
 complimenteerde hun Hoogw.; verzen en gedichtjes
 werden gerociteerd, een liedje der Engelachtige
 keeltjes gekweeld. Men bezocht kapel en school-
 vertrekken; overal fraaije rijmpjes, overal stille
 sierraadjes; en overal en in alles die naïve eenvou-
 digheid, die het hart der Prelaten en der overige
 aanwezigen inzonderheid scheen te treffen. Men ver-
 trok geheel tevreden, en juichte in het hart den
 stillen arbeid toe, waaraan ijvervolle Zusters zich
 hier geheel opofferen, namelijk de godsdienstige en
 wetenschappelijke opleiding van jonge jufvrouwen,
 uit alle standen. — Nog eene andere inrigting te
 Oudenbosch, het bezoek der Prelaten waardig —
 de school der christelijke Broeders. — Jongelingen
 in scharlaken gekleed, ontvingen hier Mgr. van
 Dardanie en de overige Bisschoppen aan den ingang
 van het gesticht, en leidden Hunne Doorl. Hoogw.
 onder het aanheffen van het *Ecce sacerdos magnus*,
 met de Broeders binnen in eene zaal, waar de on-
 bekrompen smaak van onzen Zeer Eerw. Pastoor,
 Directeur van dit gesticht, de keurigste versierselen
 had opgehangen; die dan ook aller oogen trokken,
 aller bewondering wekten. De leden van het Concert
 deden eene aangename muzijk rollen; de vader van
 het Gesticht betuigde eerbied, dank en erkenning
 aan zijnen opperbestuurder Mgr. van Dardanie; Kost-
 jongelingen en Congreganisten dreunden een schoon
 lied op; en wij allen verlieten in vrolijke aandoe-
 ning een gesticht, dat aan zoo vele Oudenbosche
 Jongelingen, uit alle streken des lands aangekomen
 kostleeringen eene alleins goede opvoeding ver-
 schafte. — Nu begaf zich de trein op weg door het
 geheele dorp. Het muzijkgeselschap, het korps
 Marcenassés, de eerewacht, de Bisschoppen, het
 Gemeentebestuur, burgers en Vreemdelingen,
 alles bezigtigt thans den luister door Oudenbosch
 ten toon gespreid; en de inwoners gevoelden mis-
 schien nu meer dan ooit den prikkel van eergevoel,
 door de Goddienst vervekt. — Een uitgelaten
 maaltijd onthaalde vervolgens de Prinsen der kerk

ten huize van den waardigen Burgemeester, den
 grooten bevorderaar van dit Godsdienstig Volks-
 feest, den bijzonderen vriend van Mgr. van Dardanie.
 Onder de personen van hoogen rang, die de eer
 hadden aan dit diner deel te nemen, merkte men
 de drie Zeer Eerw. Heeren Landdeken onzer diocees,
 en den Wel. Ed. Hooggeb. District Commissaris,
 Jonkheer de Grez. In den namiddag vertrokken
 de vier hooge gasten, door de Muzijk en de cere-
 wacht uitgeleid wordende, en hinnen dierbaren
 Zegen in de diep-erkentelijke herten onzer burgerij
 nalatende. Ja, wij achten ons gelukkig en gezegend,
 want, gelijk een onzer jaarschriften ons toeriep:
 Waar GodsDienst hooger bloeit en Zeden aan heUzIJ,
 Vloet vruchtbaer Zegen op eene Chibro burgerIJ.

ADVERTENTIE.
 Bij den Drukker en Uitgever dezes is van de pers
 gekomen en verkrijgbaar:
Toepasselijke
GEBEDEN EN ONDERRIGTINGEN
 BIJ GELEGENHEID
 VAN HET AANSTAANDE
JUBILEE,
 TEN BEHOEVE VAN
SPANJE.
 Alles bevattende wat door Z. H. Paus GREGO-
 RIUS XVI, ten dien einde voorgeschreven is te
 verrigten.
Prijs 10 Cents.

Voor het Rijk.
DEPARTEMENT VAN FINANCIEN.
ADMINISTRATIE DER DOMEINEN.
Openbare
VEERPACHTINGEN.
 DE AGENT VAN HET DOMEIN, TE 's Hertogenbosch,
 zal, als daartoe gemachtigd, op de natiemelden
 plaatsen, dagen en uren, ten overstaan van
 daartoe bevoegde Autoriteiten
Verpachten:
 1. Op Dingsdag, den 24 Mei 1842, des voor-
 middags, ten tien ure, aan Sluis No. 2,
 onder *Middelrode*
 Onder *Erp*, enz.
 Het **G R A S G E W A S** op de Leidijken c. a.
 van de Zuid-Willemsvaart, van af 70 Ellen
 boven Sluis No. 4 onder *Erp* tot de veree-
 ning dier Vaart met de Rivier de Dieze,
 binnen 's Hertogenbosch, verdeeld in 47 per-
 ceelen, over het seizoen van den jare 1842.
 2. Op Vrijdag, den 27 Mei 1842, des middags,
 ten twaalf ure, te 's Hertogenbosch, in
 het Stads Koffijhuis bewoond bij W. REGGERS.
 Onder 's HERTOGENBOSCH EN ROSMALEN.
 a. Het **G R A S G E W A S** der Kapitale
 Wallen en verdere Vestingwerken der stad
 's Hertogenbosch; benevens dat der Citadel,
 van de Forten Isabella en St. Antonie en
 der Veldwerken onder *Hintham*, over het
 seizoen van den jare 1842.
 b. Het **RIETGEWAS** groeiende in de grach-
 ten van het Fort *Grevecoeur*, onder *Empel*,
 en zulks voor den tijd van vijf achtereen-
 volgende jaren, gerekend ingegaan te zijn
 met 1 Januarij 1842.
 3. Op Dingsdag, den 31. Mei 1842, des voor-
 middags, ten elf ure te *Grave* op het
 Raadhuis.
 Onder *GRAVE*.
 Het **G R A S G E W A S** der Vestingwerken
 aan den Linker Maasoever der Stad *Grave*,
 verdeeld in twaalf perceelen, over het sai-
 soon van den jare 1842.
 Nadere inlichtingen zijn te bekomen,
 ten Kantore van den ondergeteekenden
 Agent van het Domein.
 's Hertogenbosch,
 den 25 April 1842.
 De Agent van het Domein voornoemd,
H. W. van Grasveld.

Bekendmaking.
 Den **HEMELRIJKSCHEN W A A R D**,
 onder *Oijen* zal worden verpacht op Dingsdag
 den 21. Jurij 1842, en den **HEELSCHEN**
W A A R D, onder *Empel*, op Woensdag den
 22. dier maand, beide des voormiddags.

De Boekhandelaar **J. R. VAN ROSSUM**,
 te Utrecht, heeft uitgegeven en alom ver-
 krijgbaar gesteld:
GEBEDEN TEN TIJDE VAN HET JUBILEE,
 Ten behoeve van **Spanje**,
 Bijeenverzameld en nagezien door een R. K. Pr.
 De Prijs is **10 Cents**, en bij bestelling van
 meer dan 20 Exemplaren **7 1/2 Cents**,
 voor welken Prijs dezelve ingelijks bij
 de meeste R. K. Boekhandelaren te be-
 komen zijn.

LEES HIER!
 Een REIZIEKUNSTVOORNAAM Fransch
 Reis en verscheidene andere maakt be-
 kempt, dat hij wederom behalven de geatri-
 veerd met eene groote partij **GOEDEREN**
 welke finaal zullen worden uitverkocht,
 hetwelk na dezen keer geen plaats meer zal
 hebben; en welke **GOEDEREN** tot 15%
 boven Fabrieksprijzen om constant gekon-
 den worden verkocht; te weten:
 Eene groote partij **LAKENS** van verschillende
 Kleuren en Kwaliteit; eene partij mooie Zwarte
LAKENS a f 2,75; dito blaauw a
 f 2,75; dito bruin f 2,75; fijn zwart f 3,75;
 extra fijn zwart f 4,50; dito oljkleur f 4,50;
 dito Russisch bruin f 4,50; dito blaauw
 f 4,50; Amerikaanse kleur voor **BROE-
 KEN** f 4,50; en de fijnste die bestaan
 in blaauw, russisch groen, zwart, azuur-
 blaauw f 5,50; mooie vriezen a f 2,75;
 eene partij effen zwarte dassen van beste
 lijonsche zijde voor Heeren a f 2, f 2,50,
 f 3, f 3,50 en f 4, en dito met bloemen a
 f 2 en f 4, eene mooie partij **OMSLAG-
 DOEKEN** voor Dames van beste Lijon-
 sche **ZIJDE** naar den nieuwsten smaak,
 van f 10 tot f 18. — en eenige fijne Shawls
 voor Dames, van f 50 tot f 80. — Eene partij
 Doeken voor Dienstboden, ligte van f 3 tot
 f 11; eenige Stoffen voor Broeken van f 1;
 eenige Satijnen Vesten a f 1,75, effen Zwarte
 dito a f 2,75.

UITGEPAKT bij den
Heer CHEVALIER, otel
den Gouden Leeuw te 's Bosch,
alwaar hij uiterlijk tot den 18.
dezer zal verblijven.

Publieke
AANBESTEDING.
 Met magtiging en onder nadere goedkeuring
 van H. E. G. A. Heeren Gedeputeerde Staten
 der Provincie Noord-Brabant, is het Ge-
 meente Bestuur van *Bosch*, voornemens
 om op Donderdag den 19 Mei 1842
 ten herberge van P. J. BUDDENBERG
 aldaar, des namiddags om 3 ure Publiek
 Aanteboeden:
 Het **Bouwen** van een **Hand-
 huis** binnen gemelde Gemeente, met
 de **LOKALEN** voor het Kanton-
 geregt en de benodigde vertrek-
 ken voor bewaring der gevangenen,
 met **LEVERING** van **AL DE**
DAARTOE BENODIGDE
MATERIALEN.
 Waarvan van af den 3 Mei e. k., het bestek
 zal ter lezing liggen te 's Bosch in het
 Groenhuis bij **JANSEN**, te *Bosch* ten
 herberge alwaar de Aansteding zal ge-
 schieden, en ter Secretarij aldaar, op welke
 laatst gemelde plaats tovens inzage van de
 teekening en al de verdere informatie
 kunnen genomen worden.
 Het Gemeente Bestuur voornoemd,
C. ACHTERBERGH, v.
 Ter ordonnantie van hetzelfde,
P. CUYPERS.

De Ondergeteekende, bekwaam in het **KOKEN**
 en het vervaardigen van alle **GEBAK-
 KEN**, bevoelt zich in ieders gunst en
 recomandatie.
 Wed. **VAN BEUGEN**.
 Ten huize van **GERARDS** op de
 Vughterdijk te 's Bosch.
 De Drukkerij van **H. A. A. DE HOY.**